

Przy Instytucie Technologiczno-Przyrodniczym (ITP) oddział w Poznaniu działa pierwsza w Polsce jednostka weryfikująca technologie środowiskowe ETV. Proszę powiedzieć, od kiedy funkcjonuje i dlaczego właśnie w ITP?

A.W.: 6 maja 2013 r. w oddziale ITP w Poznaniu, czyli w dniu nadania certyfikatu akredytacji przez Polskie Centrum Akredytacji nr AK019 dla jednostki inspekcyjnej typu A na zgodność z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17020 oraz Ogólnego Protokołu Weryfikacji

gii, wynikająca ze wrastającego zapotrzebowania na tego typu produkty oraz stale zwiększającego się rynku urządzeń energetyki odnawialnej, mimo braku ustawy o OZE. Nie bez znaczenia pozostaje fakt zdobycia strategicznej pozycji pierwszej tego typu jednostki w Polsce, mogącej świadczyć usługi klientom krajowym, a także zagranicznym.

Dużą rolę w podjęciu decyzji o utworzeniu jednostki odegrała także możliwość uzyskania dofinansowania z Komisji Europejskiej na pokrycie kosztów stałych w pierwszych trzech latach działania jed-

struowanych indywidualnie dla każdego rozwiązania. Parametry, które zgłasza do weryfikacji wnioskodawca, muszą być mierzalne oraz wykazywać innowacyjny i prośrodowiskowy charakter technologii. Dlatego też nie każda technologia może zostać zweryfikowana. Sprawdzenie kwalifikowalności technologii do procedury weryfikacji odbywa się na pierwszym etapie, w ramach tzw. quick scanu. Na podstawie oceny eksperta następuje przystąpienie lub też nie do weryfikacji szczegółowej. Wnioskodawca tworzy deklarację parametrów działania technologii oraz dostarcza dokumenty je potwierdzające, a także informacje potrzebne do zrozumienia zgłoszonej do weryfikacji technologii. Na podstawie zebranych informacji jednostka weryfikująca w kolejnym etapie opracowuje szczegółowy protokół weryfikacji wraz z projektem badań.

Następnie jednostka badawcza (strona trzecia) wykonuje badania zaproponowane przez jednostkę weryfikującą. Etap ten może zostać wykluczony z procedury weryfikacji, jeżeli wnioskodawca posiada wyniki badań, które dołączył w postaci raportu w procedurze weryfikacji na etapie wniosku. Wyboru jednostki przeprowadzającej badania dokonuje wnioskodawca w porozumieniu z jednostką weryfikującą. W efekcie przeprowadzonych badań następuje końcowa ocena danych i weryfikacja, której zwińczeniem są: raport z weryfikacji i świadectwo weryfikacji.

W jakich obszarach prowadzona jest weryfikacja technologii?

A.W.: Prowadzimy weryfikację w dwóch obszarach. Pierwszy to IETV2 – „Materiały, odpady i zasoby”, obejmujący produkty wykonane z biomasy, recykling przemysłowych produktów ubocznych i odpadów, recykling odpadów budowlanych oraz separację lub techniki sortowania odpadów stałych (np. przetwórstwo tworzyw sztucznych, odpadów zmieszanych i metali) oraz odzysk surowców.

Drugi obszar weryfikacji to IETV3 – „Technologie energetyczne – produkcja energii elektrycznej i ciepłej z odnawialnych źródeł energii”, takich jak biomasa, energia słońca (kolektory, akumulatory, ogniwa fotowoltaiczne), wiatru (siłownie wiatrowe), wody (elektrownie, turbiny), oraz ziemi (pompy ciepła, wymienniki gruntowe, rekuperatory).

Dla naszych czytelników interesujący jest oczywiście drugi obszar. Kiedy wpłynęło pierwsze zgłoszenie i jakiej technologii dotyczyło?

Trzeba wierzyć w to, co się robi

Z Agnieszką Wawrzyniak, kierownikiem jednostki weryfikującej technologie środowiskowe, i Romanem Długim, dyrektorem firmy ASKET, rozmawia Urszula Wojciechowska.

ETV (GVP), rozpoczęła oficjalnie działalność pierwsza polska jednostka weryfikująca technologie środowiskowe.

Głównym pomysłodawcą oraz inicjatorem jej utworzenia w strukturze organizacyjnej Instytutu był prof. dr hab. inż. Andrzej Myczko, zastępca dyrektora ds. naukowych pionu inżynierii rolniczej w ITP.

O powstaniu jednostki weryfikującej przy ITP przesądziło wieloletnie doświadczenie w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych, a także prowadzenie działalności wdrożeniowej, upowszechnieniowej, doradczej i monitoringowej w zakresie agroenergetyk, z uwzględnieniem bioenergetyki i innych odnawialnych źródeł energii. W procesie tworzenia jednostki weryfikującej czynnie brało udział Ministerstwo Środowiska, reprezentowane przez eksperta zewnętrznego ds. ETV w Polsce – Izabelę Ratman-Kłosińską.

Utworzenie jednostki weryfikującej w ITP z rynkowego punktu widzenia to szansa na pozyskiwanie zleceń na przeprowadzenie weryfikacji innowacyjnych technologii i urządzeń do przetwarzania odpadów oraz odnawialnych źródeł ener-

ności i zarazem funkcjonowania systemu UE ETV w Polsce.

Personel jednostki weryfikującej uczestniczy w pracach nad programem UE ETV, prowadzonych na poziomie Unii w ramach Roboczych Grup Technicznych, które odbywają się dwa razy do roku. Ponadto procedura weryfikacji wymogła na jednostce weryfikującej zbudowanie sieci powiązań kooperacyjnych z laboratoriami i jednostkami badawczymi na potrzeby przeprowadzania weryfikacji, jak również szkoleń ekspertów z zewnątrz.

Na czym polega weryfikacja technologii? Czy procedura jest skomplikowana? Czy można jej poddać każdą technologię?

A.W.: Program UE ETV jest często mylony z certyfikacją lub etykietowaniem. Różnica polega na tym, że w przypadku certyfikacji oceny dokonuje się w odniesieniu do wstępnie zdefiniowanych specyfikacji technicznych lub norm. Natomiast w weryfikacji ETV każda technologia badana jest pod kątem jej własnych cech i zadeklarowanych parametrów działania. Następuje to przy użyciu testów, skon-

A.W.: Rozmowy na temat weryfikacji rozpoczęły się w czerwcu 2013 r. Weryfikacja dotyczyła technologii BIOMASSER, polegającej na konwersji biomasy niedrzewnej.

Jak długo trwała weryfikacja i czym się zakończyła?

A.W.: Weryfikacja technologii BIOMASSER trwała 15 miesięcy i zakończyła się wydaniem świadectwa weryfikacji, któremu Komisja Europejska nadała numer rejestracyjny VN20140001. Jest to pierwsze świadectwo weryfikacji wydane w Europie, dostępne na stronie internetowej służb Komisji: <http://iet.jrc.ec.europa.eu/etv/>. Świadectwo weryfikacji może zapewnić korzyści liderom innowacji w Europie. Ułatwi bowiem znalezienie odpowiedzi na następujące pytania: czy dana technologia działa tak jak zapewniono i czy pozwala na zadeklarowane oszczędności zasobów? Otrzymane świadectwo weryfikacji może być podstawą do rozstrzygnięcia w fazie końcowej zamówień publicznych.

Panie dyrektorze, gratuluję serdecznie bycia pierwszym na liście zweryfikowanych. Ale już wcześniej, bo w 2009 r., zgłosił się Pan do pierwszej edycji Konkursu GREENEVO. Co Pana do tego zainspirowało?

R.D.: Od 2000 r. realizujemy projekt dotyczący zielonej energii. Inspirację stanowiły bardzo duże ilości niezagospodarowanej słomy i trawy w Polsce. Pierwsze maszyny nie były doskonałe, ale z biegiem czasu nasze brykieciarki BIOMASSER i rozdrabniacze TOMASSER ulepszyliśmy w takim stopniu, że obecnie możemy zaproponować światu urządzenie modułowe, wysokiej wydajności i jakości, o bardzo małym zużyciu energii. Najważniejszym wyróżnikiem naszej technologii jest brykietowanie surowców o wilgotności do 30% bez jej wcześniejszego suszenia. Ten parametr zdecydował, że znaleźliśmy się w światowej czołówce oferentów technologii OZE. Potrzebna nam była promocja i pomoc w prezentowaniu naszych osiągnięć za granicą. Dlatego skorzystaliśmy z możliwości aplikowania do konkursu GREENEVO, organizowanego przez Ministerstwo Środowiska. Po przeprowadzeniu weryfikacji przez polskich konsultantów oraz po uzyskaniu akceptacji kapituły firma ASKET Roman Długi stała się w 2010 r. laureatem konkursu GREENEVO. Jesteśmy z tego bardzo zadowoleni, gdyż to efekt zaufania, determinacji i wiary. Za wsparcie, jakie otrzymaliśmy od koordynatorki GREENEVO, Agnieszki Kozłowskiej-Korbicz, Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Spraw Zagranicznych,

Ministerstwa Gospodarki oraz pracowników polskich ambasad, a także wydziałów promocji handlu i inwestycji na świecie bardzo dziękujemy.

Czym owocuje bycie laureatem tego konkursu?

R.D.: Laureaci GREENEVO uczestniczą w wielu szkoleniach przygotowujących do prezentowania swojej technologii, wyjeżdżają na misje zagraniczne oraz uczą się funkcjonowania na rynkach globalnych. Braliśmy udział w kilkunastu wydarzeniach zagranicznych oraz krajowych podczas wizyt delegacji z innych krajów. Nauczyliśmy się wielu przydatnych procedur i zachowań, w naszych bazach danych posiadamy blisko tysiąc wizytówek. Efektem jest dynamiczny wzrost eksportu. Sprzedaliśmy brykieciarki BIOMASSER i rozdrabniacze TOMASSER do ponad trzydziestu krajów. Maszyny z poznańskiej fabryki sprawdzają się w mroźnej Szwecji oraz w gorącej Tanzanii. Coroczna ewaluacja laureatów GREENEVO pozycjonuje firmę w swoistym rankingu „najlepszych z najlepszych”. ASKET już pięciokrotnie otrzymywał bardzo pozytywne oceny Kapituły, co umożliwia nam udział w kolejnych misjach.

W tym roku mija piąta rocznica GREENEVO. Z tej okazji MŚ dla laureatów minionych edycji zorganizowało wyjazd do USA. Proszę podzielić się wrażeniami.

R.D.: W dniach 16-22.11.2014 r. w amerykańskim stanie Kalifornia na zachodnim wybrzeżu polski rząd zorganizował Polsko-Amerykański Tydzień Innowacji (PATI). Do udziału w wydarzeniu zostali także zaproszeni laureaci GREENEVO. Miałem możliwość zaprezentowania technologii BIOMASSER w Los Angeles, San Francisco – na Uniwersytecie Berkeley oraz w Dolinie Krzemowej Palo Alto – na Uniwersytecie Stanford. Moje wystąpienia wzbudzały zainteresowanie, ponieważ w USA temat agrobiomasy jest mało znany, a z brykietowaniem wilgotnej biomasy bez suszenia jeszcze się nie spotkali. Zawarłem nowe znajomości, które pozwalają optymistycznie patrzeć na rynek amerykański i światowy.

Powróćmy jeszcze do weryfikacji technologii. Co w praktyce zapewnia Panu ten dokument? Jakie rynki otwiera?

R.D.: Zweryfikowanie technologii środowiskowej w ramach europejskiego projektu EU ETV to dowód na to, że przeprowadzone badania i analiza innowacyjnej technologii BIOMASSER na bazie najnowszej, modułowej brykieciarki typu BSX14 potwierdziły osiągnięcie deklarowanych pa-

rametrów, tj. wysokiej wydajności, niskiej energochłonności oraz spełnienie wymaganych norm środowiskowych. Badania wykonane przez Przemysłowy Instytut Maszyn Rolniczych w Poznaniu zostały sprawdzone w ramach audytu metody badawczej w ramach audytu metody badawczej przez Jednostkę Weryfikującą ITP oddział w Poznaniu. Badania potwierdziły poprawność działania maszyny BSX14 w przypadku czterech rodzajów agrobiomasy: słomy zbożowej, trawy, słomy kukurydzianej i trzciny. Jednak to nie jedyne surowce, jakie potrafimy brykietować. Zasoby agrobiomasy na świecie są bardzo zróżnicowane. Nasza technologia radzi sobie z wieloma innymi materiałami. Podpisaliśmy porozumienia z instytutami i akademiami nauk na świecie odnośnie wdrożenia naszej technologii w Azji, Ameryce Południowej i Europie. Każdy rodzaj agrobiomasy lokalnej ma swoją specyfikę, do której dopasowujemy nasze brykieciarki. Firma ASKET stała się ambasadorem polskich innowacji za granicą. Obecnie w kilku krajach realizujemy własny, autorski program „Złoty Węgiel dla Regionów”. Jego istotą jest zorganizowanie gospodarki paliwowo-energetycznej w oparciu o lokalne zasoby surowców roślinnych, nieprzydatnych dla ludzi i zwierząt. Chciałbym podkreślić, że polskie innowacyjne technologie dla biomasy niedrzewnej są bardzo dobrze oceniane na świecie, a Polska stała się symbolem wiarygodnych przemian społeczno-gospodarczych. Posiadanie świadectwa weryfikacji EU ETV stawia nas na równi z innymi renomowanymi firmami w organizowanych przez ONZ, UE i inne organizacje międzynarodowe przetargach, które wymagają wiarygodnego potwierdzenia działania zgłaszanych technologii.

Co poradziłby Pan innym firmom, które dysponują innowacyjnymi technologiami? Czekanie aż w Polsce zaplanują bardziej im sprzyjające warunki, czy poddanie się weryfikacji?

R.D.: Czekanie na lepsze czasy nigdy nie będzie najlepszym rozwiązaniem. Jeżeli posiadamy własne, innowacyjne pomysły, to musimy je wdrażać i doskonalić. Konieczne trzeba je chronić poprzez opatentowanie. Nie można też zrażać się wymierzonymi przeciw nam działaniami ze strony konkurencji krajowej i zagranicznej, co w szczególności dotyczy małych i średnich przedsiębiorstw. Trzeba wierzyć w to, co się robi, a swoje osiągnięcia zgłaszać do obiektywnego zweryfikowania. ■